

CZU: 351.712.5:336.25:351.71(478)(094.5)

[https://doi.org/10.59295/sum8\(178\)2024_06](https://doi.org/10.59295/sum8(178)2024_06)

AGENȚIA ACHIZIȚII PUBLICE ȘI ROLUL ACESTEIA ÎN CADRUL PROCEDURILOR DE ACHIZIȚIE PUBLICĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

*Teodor CĂRNAȚ, Oxana POSTOLACHI,
Universitatea de Stat din Moldova*

Constituția Republicii Moldova [1], în special articolele 4, 15, 16 și 23, stabilește principiile-cheie care servesc drept ghid pentru Ministerul Finanțelor în elaborarea și aplicarea legilor referitoare la achizițiile publice. Aceste orientări subliniază cât de crucial este să se garanteze că achizițiile publice au un cadru legal clar, eficient și funcțional, printre altele prin coordonarea acestuia cu standardele internaționale, directivele Uniunii Europene privind achizițiile publice și legile naționale. Formularea și promovarea politicii de stat în acest domeniu este o responsabilitate fundamentală a Ministerului Finanțelor. În acest caz, politica publică a statului urmează să fie implementată de Agenția Achiziții Publice, care este subordonată Ministerului de Finanțe. Obiectivele principale ale procedurii sunt de a garanta respectarea protocoalelor de asigurare și analizarea sistemului de servicii publice.

Cuvinte-cheie: achiziții, Agenția achiziții publice, procedură, rol, anunț de atribuire, principii, lege, raport.

THE PUBLIC PROCUREMENT AGENCY AND ITS ROLE IN PUBLIC PROCUREMENT PROCEDURES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

The fundamental principles provided for in the Constitution of the Republic of Moldova: art. 4, 15, 16, 23 which guide the Ministry of Finance in the development and implementation of policies in the field of public procurement consist in ensuring a functional, efficient and transparent legal framework in the field of public procurement, including by harmonizing it with European ones, European Union Directives on public procurement and international standards. One of the basic responsibilities of the Ministry of Finance is the creation and promotion of state policy in the field of public procurement. The Public Procurement Agency is the specialized body subordinated to the Ministry of Finance, which ensures the implementation of state policy in the field of public procurement. The AAP's duties include, in general terms, ensuring compliance with public procurement procedures and conducting an analysis of the public procurement system.

Keywords: procurement, Public Procurement Agency, procedure, role, award announcement, principles, law, report.

Având un rol esențial în satisfacerea nevoilor comunității prin asigurarea bunurilor, serviciilor și lucrărilor de interes public și în garantarea unui nivel de trai decent pentru toți rezidenții, achizițiile publice au devenit tot mai relevante în ultimii ani.

În contextul actualei crize economice, interesul pentru acest domeniu a crescut semnificativ, evidențiind importanța gestionării eficiente a resurselor de către stat [2, p. 22].

Suma contractelor de AP pe care AAP le-a înregistrat în națiune în 2014 a fost de 11.538,4 milioane lei, sau 10,3% din PIB. De exemplu, în anul 2018 MSMPS și organizațiile subordonate au negociat produse, servicii și lucrări în valoare totală de 336.679,32 mii lei [3].

Aproximativ 250.000 de entități publice din Uniunea Europeană cheltuiesc 14% din PIB-ul lor pe produse, servicii și proiecte în fiecare an. Potrivit unui raport publicat de IPP București [4, p. 13], interesul societății civile de a asigura transparența mecanismelor utilizate în atribuirea contractelor din fonduri publice este justificat de cele peste 19 miliarde de euro cheltuite în România, de exemplu, în doi ani - 2009 și 2010 - prin proceduri de atribuire realizate prin intermediul platformei electronice de achiziții publice (adică o sumă echivalentă cu întreaga alocație financiară de la europeni pe șapte ani acordată statului vecin).

În plus, deși suma ar putea părea substanțială la început, țările UE chiar cheltuiesc, anual, o medie de 18,3% din PIB pe contracte de achiziții publice. Luând ca exemplu situația din România, observăm că cele

19 miliarde reportate în doi ani prin SEAP reprezintă puțin mai mult de 40% din volumul total de achiziții publice executate de autoritățile contractante în perioada specificată; acest lucru indică faptul că majoritatea achizițiilor publice au loc în afara SEAP, unde monitorizarea nu este posibilă [5].

Mai mult, o serie de probleme legate de lipsa de concurență și transparență a pieței, precum și de conformitatea instituțională și legală a acestora, afectează sistemul național de achiziții publice al Republicii Moldova [6, p. 344].

Raportul de audit din 2015 al Curții de Conturi arată că gestionarea achizițiilor publice de către autorități are un impact major asupra eficienței utilizării fondurilor publice și a îndeplinirii obiectivelor instituționale. În perioada fiscală 2019–2020, Ministerul Finanțelor și sistemul de achiziții publice din Republica Moldova au fost afectate de numeroase nereguli și probleme, indicând slăbiciuni în administrarea resurselor financiare.

Problemele identificate au fost în principal rezultatul unei gestionări necorespunzătoare a controlului managerial intern de către liderii entităților în cadrul achizițiilor publice. Auditul a descoperit probleme serioase în elaborarea și publicarea declarațiilor de intenție și planurilor anuale de achiziții, în estimarea cerințelor și planificarea activităților, precum și în gestionarea și supravegherea procedurilor. Entitățile verificate nu au respectat complet reglementările legale aplicabile autorităților contractante [7].

Ca urmare, eventualele pierderi în achizițiile publice afectează extinderea serviciilor publice și a infrastructurii, ceea ce exacerbează mediul de afaceri și scade nivelul de viață al cetățenilor în același timp. În plus, din cauza impactului său extins și complex, achizițiile publice creează un cadru propice pentru fraude și abuzuri, care afectează negativ statul pe multiple niveluri, inclusiv în domeniile sociale, administrative și juridice. Pentru a asigura o performanță eficientă, este esențială consolidarea cadrului legislativ, monitorizarea atentă și gestionarea riguroasă a achizițiilor publice.

Sistemul de achiziții publice al Republicii Moldova suferă unele modificări pentru a facilita integrarea europeană, în conformitate cu angajamentele asumate la semnarea Acordului de Asociere cu UE. Scopul acestor modificări este de a oferi actorilor economici europeni un acces mai echitabil și mai larg la piața regională de achiziții publice.

Două schimbări semnificative se remarcă în acest context: *prima este digitalizarea proceselor de achiziții publice, iar a doua este armonizarea progresivă a cadrului legal cu cel al Uniunii Europene* [8, p. 10].

În legislația Republicii Moldova, achiziția publică este definită ca procesul de procurare de bunuri, executare de lucrări sau furnizare de servicii destinat satisfacerii necesităților uneia sau mai multor autorități contractante [9].

În Republica Moldova, sistemul achizițiilor publice este reglementat de Legea nr. 131 din 03.07.2015, împreună cu reglementările suplimentare adoptate de Guvern pentru a implementa această lege. Legea privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13.04.2007, care a fost abrogată, este examinată în context comparativ.

Legea nr. 96/2007, similară cu legea actuală, stabilea principiile fundamentale pentru achizițiile publice, inclusiv eficiența fondurilor publice, transparența, concurența, liberalizarea comerțului internațional, libera circulație a mărfurilor, tratamentul echitabil și imparțialitatea față de ofertanți, precum și responsabilitatea în proceduri.

Начало формы

Конец формы

Sistemul de Achiziții Publice (SAP) se bazează pe două elemente esențiale: cadrul legal și cadrul instituțional, ambele fiind esențiale pentru funcționarea eficientă a sectorului. Cadrul instituțional include toate organizațiile responsabile de implementarea legii, supravegherea și optimizarea proceselor de achiziții publice.

Aceste instituții includ Ministerul Finanțelor, care cuprinde Agenția Achiziții Publice și Direcția Finanțelor Economiei Naționale, Cheltuieli Capitale și Achiziții Publice. Alte organisme esențiale sunt Serviciul Control Financiar și Revizie, Curtea de Conturi și Trezoreria de Stat, care joacă un rol important în respectarea normelor și în evaluarea performanței sistemului de achiziții publice [10, p. 16].

În Republica Moldova, Agenția Achiziții Publice este instituția cu rol desemnat să implementeze politica de stat în domeniul achizițiilor publice și să coordoneze activitățile specialiștilor din acest domeniu. În plus, agenția are responsabilitatea de a supraveghea, reglementa și controla procedurile de achiziție, precum și de a rezolva contestațiile administrative referitoare la operatorii economici [11, p. 10].

Ministerul Finanțelor supraveghează Agenția Achiziții Publice, creată pentru a sprijini dezvoltarea sectorului achizițiilor publice și a întări capacitățile agențiilor contractante. Agenția efectuează studii și se asigură că procedurile sunt respectate. Ea a fost înființată prin Hotărârea Guvernului nr. 1217 din 31 decembrie 1997.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 357 din 23 aprilie 2005, Agenția de Stat pentru Rezervele Materiale și Ajutoarele Umanitare a fost absorbită de Agenția Națională pentru Achiziții Publice, formând Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare. Ulterior, Hotărârea Guvernului nr. 747 din 24 noiembrie 2009 a înființat Agenția Achiziții Publice, în urma divizării acestei agenții.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 134 din 09 martie 2017, care stabilește regulamentul privind structura și funcționarea Agenției Achiziții Publice, numărul de angajați al agenției este de 25, incluzând personalul contractual. Structura managerială este formată dintr-un director și doi directori adjuncți, iar personalul executiv cu funcții de răspundere și angajații contractuali constituie echipa de execuție [12].

Agenția Achiziții Publice funcționează axându-se pe supravegherea achizițiilor individuale mai degrabă, decât ca un factor de politică care ar duce la sporirea eficientizării economiei prin sporirea productivității și reducerea costurilor economiilor de scară etc.

Pentru a-și exercita responsabilitățile fundamentale, Agenția îndeplinește o serie de atribuții esențiale. Agenția oferă suport metodologic și consultanță, organizează seminarii de formare și colaborează cu organizații internaționale și agenții din alte țări în domeniul achizițiilor publice. De asemenea, gestionează listele cu entități economice calificate și interzise, solicită revizuirea sau anularea rezultatelor procedurilor de achiziții și rezolvă conflictele între participanți. Agenția se asigură că reglementările sunt respectate și propune Ministerului Finanțelor modificări ale legislației. În plus, realizează analize statistice periodice și dezvoltă mecanisme de certificare pentru persoanele și furnizorii implicați în achizițiile publice.

Pe lângă responsabilitățile sale principale, Agenția publică anual rapoarte care analizează economicitatea, eficiența și eficacitatea sistemului de achiziții publice.

Agenția este responsabilă pentru furnizarea de informații și rapoarte către autorități, inclusiv rapoarte trimestriale și anuale pentru Guvern, publicarea Buletinului Achizițiilor Publice și menținerea actualizată a site-ului său web. În plus, agenția se ocupă de crearea, actualizarea și gestionarea listei operatorilor economici interziși, monitorizează conformitatea cu procedurile de achiziții publice și evaluează întregul sistem de achiziții.

Evaluarea achizițiilor se face prin examinarea și înregistrarea documentelor de licitație trimise de autoritățile contractante în termen de 15 zile calendaristice, inclusiv înregistrarea contractelor și documentelor de licitație, precum și revizuirea rapoartelor privind achizițiile publice. De asemenea, Agenția organizează campanii de sensibilizare și solicită informații necesare de la autoritățile competente.

Gradul de implicare ale Agenției diferă în funcție de fazele achiziției publice: (I) pre-achiziții, (II) achiziții propriu-zise, și (III) post-achiziție.

Legea prevede că responsabilitatea acestei agenții este de a garanta procesul de funcționare publică în Republica Moldova. Aceasta include elaborarea documentelor standard, furnizarea de asistență metodologică și consiliere, ținerea evidenței înregistrărilor și rezolvarea conflictelor [13].

În opinia autorilor Maria Orlov și Eduard Demciuc concentrarea tuturor acestor atribuții la un singur organ administrativ riscă să compromită calitatea, coercitivitatea și legalitatea achizițiilor publice [14, p. 552-553].

Prioritățile Agenției Achiziții Publice sunt orientate spre mai multe direcții strategice cheie pentru îmbunătățirea și eficientizarea sistemului de achiziții publice. Aceste priorități includ dezvoltarea tehnologică a achizițiilor publice prin implementarea completă a instrumentelor electronice, având ca scop modernizarea și optimizarea procesului de achiziție. Agenția se dedică, de asemenea, creșterii eficienței sistemului și implementării mecanismelor de certificare pentru specialiștii din domeniu, asigurând astfel un standard ridicat de competență profesională.

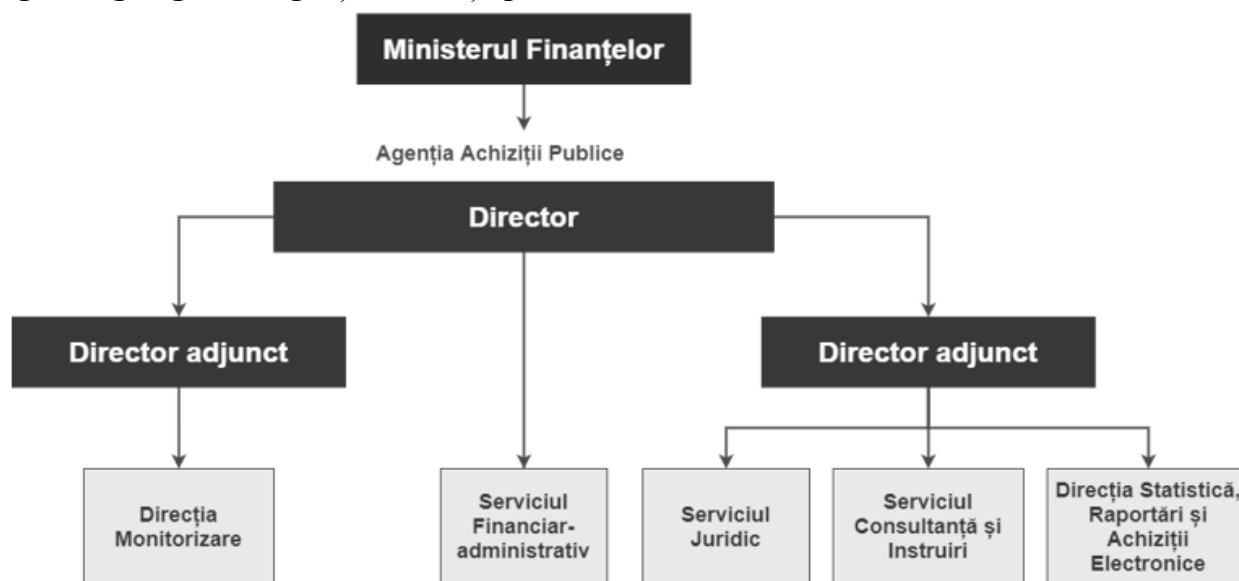
Un alt obiectiv important este consolidarea responsabilității celor implicați în achizițiile publice și monitorizarea respectării normelor legale pentru a preveni și sancționa încălcările. În plus, agenția se angajează să încurajeze participarea operatorilor economici, punând un accent deosebit pe facilitarea accesului întreprinderilor mici și mijlocii în procesul de achiziții publice, și să folosească acest proces pentru a promova dezvoltarea durabilă [15].

Atunci când operatorii economici încalcă sau îndeplinesc necorespunzător clauze contractuale, autoritățile contractante sunt obligate să întocmească și să transmită Agenției Achiziții Publice o notificare privind includerea acestora pe lista operatorilor economici interziși, utilizând mijloacele centralizate [16].

Conform legii Nr. LP74/2020 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale art.35 prevede: „Agenția Achiziții Publice/entitatea contractantă și/sau operatorul economic vor raporta imediat organelor competente fiecare caz de corupere sau de tentativă de corupere comis de operatorul economic sau de reprezentantul entității contractante” [17].

O altă responsabilitate a agenției este aceea de a gestiona contestațiile depuse de operatorii economici în cazurile de nereguli observate în procedurile de achiziție, cum ar fi alegerea incorectă a metodei de selecție pentru servicii de consultanță, restricționarea participării sau respingerea ofertelor. Operatorii economici au dreptul de a contesta atât refuzul agenției de a soluționa contestația, cât și deciziile acesteia în instanță.

Fig. 1 Organigrama Agenției achiziții publice.

Există un conflict de interese deoarece Agenția Achiziții Publice (AAP) îndeplinește acum atât funcții de reglementare, cât și funcții de revizuire simultan. Prin crearea Agenției de Soluționare a Contestațiilor (ASC), o nouă agenție de examinare, noua lege încearcă să abordeze această problemă. Cu toate acestea, întrebarea cheie care merge înainte este cum să asigurăm adevărata independență și imparțialitate a acestei instituții.

Metoda actuală a AAP de autorizare și înregistrare prealabilă absolvă autoritatea contractantă de obligația finală de luare a deciziilor (AC). Acest lucru împiedică dezvoltarea unui sistem responsabil și matur.

Implementarea reglementărilor privind achizițiile publice de către cele aproximativ 3400 de autorități contractante este inefficientă. Problemele majore includ o strategie de achiziții publice slabă și inefficientă, specificații tehnice neadecvate, documentație de licitație slabă și o supraveghere deficitară a executării contractelor.

Aceste dificultăți, împreună cu o procedură de aprobată ex ante greoaie din partea Agenției Achiziții Publice și un sistem slab de căi de atac, afectează negativ eficiența sistemului nostru de achiziții publice.

Inițiativele Agenției de consolidare a capacităților și formare sunt considerate insuficiente, mai ales având în vedere implementarea iminentă a noii legi. Autoritățile contractante beneficiază de pregătire și

consultanță profesională doar la cerere, fără regularitate sau focalizare, iar operatorii economici nu primesc niciun fel de pregătire.

În Moldova, unul dintre procesele în care se înțelege dezvoltarea economică de ansamblu a statului nostru este semnificația dezvoltării continue a sistemului de servicii publice.

Scopul AAP trebuie revizuit în viitor, astfel încât să-și schimbe accentul major de la gestionarea directă a proceselor individuale la gestionarea și monitorizarea sistemului ca întreg.

Unul dintre cele mai bune instrumente pentru îmbunătățirea transparenței și eficacității procedurilor de acțiune ar fi un sistem electronic funcțional de achiziții publice. Serviciile publice vor experimenta o trecere la comunicarea în întregime electronică, ceea ce va ușura responsabilitățile administrative ale companiei și va duce la economii semnificative financiare, de timp și de capacitate administrativă.

Agenția Achiziții Publice ar trebui să-și schimbe principalul obiectiv de la implicarea directă în procese specifice de achiziții, cum ar fi revizuirea documentelor de licitație, rapoartelor și contractelor pentru fiecare procedură, către o responsabilitate mai amplă pentru gestionarea și supravegherea întregului sistem. Aceasta ar include elaborarea și distribuirea de instrumente metodologice, precum documentele standard de licitație, oferirea de suport metodologic pentru autorități și operatori economici, și colectarea și analiza datelor statistice privind funcționarea sistemului [18].

Ministerul Finanțelor trebuie să analizeze responsabilitățile actuale ale Agenției Achiziții Publice pentru a determina care dintre acestea ar trebui întărite, eliminate sau eventual transferate altor instituții. De asemenea, Ministerul trebuie să efectueze o evaluare detaliată a supravegherii achizițiilor publice, comparând beneficiile funcției de aprobat și înregistrat ex ante a Agenției cu provocările pe care le implică, și să ia în considerare strategii alternative pentru a asigura un sistem de achiziții publice eficient, eficace și economic, în special pentru contractele de mare valoare.

Autorul Emilia Lucia Catană punctează că: „AAP trebuie să promoveze o „cultură” de identificare și recomandare a clauzelor accesorii pe anumite categorii de domenii. În dependență de particularitățile unor anumite categorii de bunuri, lucrări și/sau servicii publice, pentru a crea garanții suplimentare, trebuie de implementat mai insistent pârghiile specifice ramurilor de drept comun într-o manieră diversificată, cum ar fi: penalități fixe/procentuale, dobânzile de întârziere, arvuna/avansul, retenția, rezoluțiunea, caducitatea și/sau alte categorii de sancțiuni, după caz” [19, p. 183].

Cu titlul de exemplu, avem mai multe cazuri de neexecutarea în ordinea stabilită, inclusiv și extinderea excesivă a termenelor de reparație/reabilitare totală a mai multor drumuri naționale din Republica Moldova.

Pe această cale, pretindem că Agenția Achiziții Publice, fiind acea instituție responsabilă de domeniul achizițiilor, ar ușura cu mult dacă ar mai elabora inclusiv și un compendiu, care să conțină atât contestațiile care au fost înaintate în adresa sa, cât și a jurisprudenței naționale și internaționale [19, p. 183].

De asemenea, proiectul de lege din mai 2022 urmărește să definească funcția și să sporească autoritatea Agenției Achiziții Publice (AAP). Drept urmare, responsabilitatea principală a Agenției este de a implementa politici în sectorul achizițiilor publice și de a se asigura că procedurile de achiziții publice sunt respectate. Cu toate acestea, se sugerează extinderea atribuțiilor Agenției pentru a include identificarea și investigarea încălcărilor regulilor, recomandarea de măsuri corective și aplicarea sancțiunilor în conformitate cu legislația în vigoare.

În plus, Agenția va trebui să publice pe site-ul său toate deciziile adoptate în termen de trei zile de la emitere. Această nouă responsabilitate i-a fost atribuită agenției în urma adoptării, în decembrie 2021, a proiectului de lege care modifică Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 (art. 402).

Prin urmare, Agenția Achiziții Publice va analiza încălcările în cadrul anchetei pentru a determina încălcarea și va aplica consecințele corespunzătoare celor responsabili.

Distribuirea autorității de identificare a infracțiunilor și de a impune sancțiuni a fost crucială, în special în lumina creșterii numărului de abuzuri și ilegalități. Cu toate acestea, absența unor reguli explicite care să guverneze acest mecanism duce la un comportament laconic. Ca urmare, nu este clar cum se va desfășura activitatea, cum vor fi alese procedurile care vor fi monitorizate sau dacă aceste informații trebuie să fie transparente.

Este clar că trebuie implementat un sistem de indicatori de risc, astfel încât Agenția Achiziții Publice

(AAP) să examineze doar achizițiile cu un risc ridicat de fraudă. De asemenea, aceste verificări pot fi declanșate de sesizări din partea instituțiilor de stat, organizațiilor civile sau jurnaliștilor. Deși Agenția Achiziții Publice este obligată să publice deciziile sale, nu este specificat clar unde ar trebui să fie făcute aceste publicări (pe pagina web a AAP sau în sistemul electronic de achiziții).

Concluzie

Achizițiile publice se referă la cumpărarea de bunuri, execuția de lucrări sau furnizarea de servicii pentru una sau mai multe autorități contractante. În Republica Moldova, achizițiile publice au un rol esențial, contribuind la un management mai eficient al resurselor financiare publice, sporind transparența investițiilor, mărfurilor și serviciilor, și asigurând o concurență echitabilă între antreprenori. În plus, aceste achiziții protejează viața și sănătatea publică, mediul, promovează dezvoltarea durabilă, mențin statul de drept, facilitează comerțul internațional, garantează egalitatea drepturilor între părțile contractante și asigură responsabilitatea în desfășurarea proceselor.

Pentru a garanta respectarea consistentă a legislației și procedurilor în acest sector, Agenția Națională Achiziții Publice are rolul de a dezvolta, promova și implementa politicile referitoare la achizițiile publice.

În plus, agenția trebuie să stabilească și să pună în aplicare un sistem eficient de monitorizare și control. De asemenea, este responsabilă pentru supravegherea funcționării întregului sistem de achiziții publice, inclusiv elaborarea, promovarea și aplicarea politicilor esențiale pentru a asigura un sistem de achiziții publice fiabil și performant.

Referințe:

1. *Constituția RM, Publicat: 29-03-2016 în Monitorul Oficial Nr. 78 art. 140.* Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=111918&lang=ro [Accesat 30.11.2022]
2. CERNEI, D. *Studiu comparativ privind achizițiile publice. Proiectul Implementarea Acordului de Parteneriat și Cooperare RM- UE.* Chișinău, 2002.
3. *RAPORTUL auditului conformității „Achizițiile publice la Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și instituțiile din subordine în anul 2018”.* Disponibil: <https://msmps.gov.md/wp-content/uploads/2021/08/Raportul-la-HCC-nr.37-din-25.04.2019.docx>
4. *Transparența, Eficacitatea și Credibilitatea procesului de achiziții publice - analiză la nivelul anilor 2009 și 2010.* București: IPP, 2012.
5. *Hotărârea Curții de Conturi nr. 37 din 01.10.2015 cu privire la Raportul auditului performanței sistemului de achiziții publice.* În: *Monitorul Oficial nr. 306-310/34 din 13.11.2015.* Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=89337&lang=ro [Accesat 13.11.2022]
6. POSTOLACHI, O., CĂRNAȚ, T. *Impactul tehnologiilor informaționale asupra organizării și funcționării procedurii de achiziție publică.* În: *Materialele conferinței științifico-internaționale „Statul, Securitatea și Drepturile Omului în era digitală”,* USM, Chișinău, 2022, p. 344. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Culegerea_cu_ISBN_2022.pdf [Accesat 13.11.2022]
7. *Raportul auditului conformității asupra achizițiilor publice în cadrul sistemului Ministerului Finanțelor în anii 2019-2020.* Disponibil: https://www.ccrm.md/rma_files/1726/RO_8169_HCC_48_2021_ro.docx [Accesat 30.11.2022]
8. CĂRNAȚ, T., CHIVERI, G. *Aspecte conceptuale privind principiul transparenței.* În: *Revista Națională de Drept Nr. 10-12, 2009.*
9. *Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, Publicat : 31-07-2015 în Monitorul Oficial Nr. 197-205 art. 402.* Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113104&lang=ro [Accesat 15.11.2022]
10. ORLOV, M, BUȘMACHIU, E. *Ghidul Autorităților Publice locale,* Chișinău 2015.
11. *Ghid achizițiile publice și implicarea cetățenilor în verificarea eficienței valorificării banilor publici.* API: Ericon SRL.
12. *Prezentare generală.* Disponibil: <https://tender.gov.md/ro/prezentare-generală> [Accesat 17.11.2022]
13. *Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, Publicat : 31-07-2015. În: Monitorul Oficial Nr. 197-205 art. 402.* Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113104&lang=ro [Accesat 15.11.2022]

14. ORLOV, M., DEMCIUC, E. *Contractul de achiziții publice – o categorie a contractelor administrative*. În: *Materialele conferinței internaționale*, ediția a VI, 12-13 octombrie 2012, Chișinău: Caietul Științific.
15. *Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice*. Publicat: 31-07-2015 în *Monitorul Oficial* Nr. 197-205 art. 402. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113104&lang=ro [Accesat 15.11.2022]
16. *HG56/2021 din 29.04.2021 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de organizare și funcționare a autorităților centrale de achiziții*. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=126209&lang=ro [Accesat 30.11.2022]
17. *Legea Nr. LP74/2020 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale*. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121896&lang=ro [Accesat 30.11.2022]
18. *Strategia de dezvoltare a sistemului de achiziții publice în Republica Moldova 2016-2020*. Disponibil: https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/intr27_26.pdf [Accesat 14.11.2022]
19. CATANĂ, E. M. *Achiziții publice : cadru normativ, proceduri și căi de atac în contextul european al accesării fondurilor structurale*. București: Editura C.H. Beck, 2018.

Date despre autori:

Teodor CÂRNAȚ, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova.

ORCID: 0000-0002-5610-8665

E-mail: carnateo@yahoo.co.uk

Oxana POSTOLACHI, doctorandă, Universitatea de Stat din Moldova.

ORCID: 0000-0002-3178-8748

E-mail:postolachivoxana@gmail.com

Prezentat la 17.09.2024